

Hétfői

Friss Újság

Felelős szerkesztő:
Dr. Gara Ernő

(független politikai hetilap)

Telefon 304. Szerkesztőség
és kiadóhivatal Szatmari
Viteazul (Rákóczi-ú.) 16. sz.

Vasuti beszélgetés Lázár Aurél volt miniszterrel.

Kormányváltás, — a jövő kormány programja, — A nemzeti párt és a magyar kisebbség. Indítványunkra akció készül, amely evladásokat tervez a magyarság és a román nemzeti párt közötti viszony kiépítésére.

Hátyuba jutott nincstelenségünkben mindig felragyog a reménység bennünk, ha politikussal hoz össze a véletlen.

Ugy kapaszkodik a kijelentésbe, mint a fuldokló a szalmaszálba. Talán most megtudom mik a legközelebbi lehetőségei a zavaros belpolitikánkban, talán ez a politikus megadja a helyzet kulcsát, talán végre meg tudom mikor megy a kormány, ki következik, mi lesz a fejjel és így tovább. Ezer kérdésre várok feleletet, olyan feleletet, amely nem fűrés, amelynek tartalma van, amely több lesz, értékesebb, világítóbb, mint az eddig kazott frázisok, amelyeket politikusok, ha összerakultam velük, fejemhez vágta.

Kár hogy csak ügyvéd.

Lázár Aurél volt miniszterrel hozott össze a véletlen a máramarosügyi gyorsvonaton. Lázár Aurél Nagyváradról ismerem még, azokból a régi békeidőkből, amikor mint ottani román ügyvéd a román kisebbségi ügyek tántoríthatatlan, bátor harcosa volt, ahogy mondani szokták — egy fejjel ki-magaslott kortársai közül. Emlékszem: ezerkilencszáztizen-négy tavaszán Jászy Oszkár tartott Nagyváradon felolvasást, amelyet követő vita során Lázár Aurél általános feltűnést-keltő beszédet tartott.

— Hogyan lehetséges, hogy ez az ember csak szimpla ügyvéd és nem aktív politikus — kérdezte Jászy Oszkár, akinek szintén nagyon feltűnt Lázár Aurél beszéde.

Eljött az idő: miniszter lett.

Aztán úgy hozta a sors, hogy Lázár Aurél valóban politikus lett, Nagyrománia első igazságügyminisztere a Consiliul Dirigent idején.

Lázár Aurél ismét csak nagyváradi ügyvéd lett, aki csak egy szerény képviselő mandátum jogán vesz részt, annak a Nagyromániának a belpolitikájában, amelynek életrehevítésében oroszlanrésze volt. De az idő nem állt meg: az idő ismét

úgy fordulhat, hogy nagy szerepet kaphat még Lázár Aurél ennek az országnak a politikájában és úgy hisszük nincs messze már az az idő, amikor megint miniszter lesz Lázár Aurél.

És miniszter lesz ismét...

Abból a véletlen adta vasuti beszélgetésből, amelyet Lázár Auréllal lefolytattam — bár nem a nyilvánosságnak szánt beszélgetés volt — de éppen azért, mert így őszinte is volt, egyes részletek kikíváncsiak a nyilvánosságra: nem érdektelen az, hogyan gondolkozik, hogyan érez aktuális problémákról az a politikus, aki miniszter volt és minden valószínűség szerint miniszter lesz ismét a közeljövőben.

A jövőbeni kormány programjából...

Egy nagyon is gyakorlati kérdést vetettem fel.

— Mit csinálna miniszter ur, ha még egyszer tárcát kapna? Helyesebben egy következő kormánynak mik volnának az első lépései a meglévő bajok elhárítása érdekében?

— A legelső lépés a közigazgatás átszervezése: kisebb létszám tisztviselőkre, jól fizetett, szakképzett és kíméletlen felelősséggel szubordinált tisztviselőkre.

— Több ez, mint frázis?

— Több akkor, ha az új kormány tagjai tisztességes szándékkal jönnek. Ha a kormány tisztakezű, ez a tisztakezű rendet teremthet lefelé az egész országon. Ezután következnek a gazdasági élet átszervezése, aminek keresztülyitelt a tisztviselőkre garantálna. Ismételt hangoztatom a leglényegesebb kérdésnek a tisztviselőkre átszervezése. Ha a tisztviselőkre olyan fizetést kapnak, amiből meg tudnak élni és ha ezzel kapcsolatosan a visszaéléseket szigorúan büntetik, megvan oldva a kérdés, mert a tisztviselőnek van mit veszítenie. A mai tisztviselő korupciónak éppen az az oka, hogy a tisztviselő semmit sem veszíthet, mert

a fizetése a cigarettaszükségletét sem fedezi, az állása nem biztos. Így nem marad más hátra, mint az az egyetlen megoldás, hogy addig, amíg az állásában van, minden utón-módon pénz szerezni.

Nem érdektelen az a kijelentése sem Lázár Aurélnak, hogy eselleges minisztersége idején egyik programpontra volna a szigurancaikat korlátozott perrendtartással, politikai rendőrséggé átszervezni, mert a mai viszonyok között — mondja — sokszor túlságosan sok zaklatásnak van kitéve a közönség. Nem a sziguranca tisztviselők a hibásak, hanem az intézményesség, amely minden detektívnek ugyszólván plain ponvoirt ad.

Az erdélyi autonomia.

Amikor Gyulafehérvárról volt szó közbevetettem, hogy nem-e történt mulasztás abban a tekintetben, hogy Erdélynek nem biztosítottak szélesebbkörű autonómiát.

— Talán ellenkezik egy kicsit a szigorú pártprogrammal, de én halározottan autonómia-ellenes vagyok. Megmondom miért: az autonómiával rendelkező Erdélyben a románság gyenge maradt volna. Hogy az egyesülés beolvadás formájában történt, nagyon helyesen történt és el fog következni az az idő, amikor beteljesedik ennek a beolvadásnak a célkitűzése: az erdélyi románság méltó helyet fog kapni az ország kormányzásában! Ami pillanatnyilag ennek ellenére történik, az csak átmenet, de pillanatnyilag is megvan már az eredmény — épülnek már a csatornák, amelyeken keresztül erdélyi mentalitással frissül fel a regáti politika.

A nemzeti párt és a magyarság.

Ennél a kérdésnél a kisebb-ségek, nevezetesen a magyarság helyzetére terelődik a beszélgetés.

— A magyarság sok hibát követett el az új impérium folyamán — ez volt Lázár Aurél megállapítása.

— Volna szíves miniszter ur ezt a klassé általános megállapítást precizizálni?

— A magyarság részéről nem tapasztaltunk őszinte együttműködési hajlandóságot, ellenkezőleg, mindig csak peturbánoskodást, ami bizalmatlanságot szült.

— A magyarság egyetlen kísérletet sem tett még az impérium legelején sem, ami szembehelyezkedést jelentett volna az impériummal.

— De nem mutatott sok a őszinteséget.

— Talán nem kapott... — Mi mindig szívesen testvérként fogadtuk volna a velünk együttműködő magyarságot.

— Soha erre egy biztató jelt nem kapott a magyarság, nem a mai helyzetről beszéltek, de az impérium legelején sem. Sőt ma is történnék még a nemzeti-párt részéről is olyan megnyilatkozások, amelyek nem alkalmasak a bizalomkeltésre.

Lázár Aurél erre hosszasan és őszinte hangon arról beszélt, hogy az erdélyi nemzeti párt szívesen működne együtt az őszintén politikai életet élni akaró magyarsággal. Sajnálatos körülmény, hogy a magyarság ezt a hajlandóságot nem akarja meglátni.

Egy akciót indítványoztam.

— Talán mégis a nemzeti-pártot illetné e tekintetben a kezdeményezés. Indítson a nemzeti párt propaganda akciót, tartson városokint felolvasásokat a magyarság részére, ismeresse a pártprogram kisebbségi vonatkozásait, és minden bizonnyal meg lesz az eredménye: a magyarság örömmel ragadja meg a kinyújtott kezét.

Lázár Aurél noteszt vesz elő és jegyez.

— Igen, ez kitűnő idea, meg fogjuk valósítani. Feljegyzem magamnak és legközelebb megkezdem ennek az eszmének a propagálását.

És többször hangoztatta, hogy nagyszerűnek találja az ideát, láttam az arcán a lelkesedést és nagyon jól esett látnom, hogy az a politikus, akinek hihetőleg szava lesz a legközelebbi politikánkban ilyen megértő, megérző lelkesedést tanúsít kisebbségi kérdésben.

(g. e.)

Uj paplankészítő műhely nyílt Deák-tér 7. (volt Főgel-ház)

Finiaszékát a nyilvánosság eskütszéke elé visszük.

Gyermekszoptatásért faskamaralakás. — Borzalmak egy járásbírósi aktáról, melyben Finiaszék szerepelnek

Finiasz Izrael Wesselenyi-utca 80. szám alatti korcsmárost a nyilvánosság eskütszéke elé állítjuk.

Finiasz Izrael nem a nagyon gazdag emberek kasztjából való, aféle közepesen jómódu kisvárosi korcsmáros, aki egy házaskát is szerzett már a Wesselenyi-utcában. Jól fog a kréta, alkoholmámorra vágyó külvárosi munkások Finiasz bácsi boltjába hordják a hetibért — ezekből a hetibérekéből került össze a kis ház, ami szintén hajt egy kis jövedelmet. Finiasz bácsi nagyon szereti a pénzt és minden eszközt megragad, hogy a gyűrött rongyos lejeseket magához csalogassa. A gyűrött, kopott külvárosi lejekeket a bankban jó ropogós százlejesekké, ezerlejesekké cseréli be — vagyunkát kuporgat Finiasz bácsi, ahogy mondani szokta „isten segédelmével”.

Anyatejét — faskamra

Egyszer eszébejutott a korcsmárosnak, van neki vagy hatnyolc faskamarája, a mai lakás-ínséges világban ezeket is lehetne értékesíteni. A gondolatot tett követte, elkelték a faskamarák szegény, lakásukból kiűzött proletársaládók kivették azokat Finiasz bácsitól havi száz-kétszáz lejekért. Egyetlenegy faskamarája állott még üresen, a faskamarák között is a legromyabb, legutolsóbb és ezt adta ki legdrágábban Finiasz Izrael. Ugy történt a dolog, hogy Finiaszék unokája született és a jómódu nagypapa megengedte magának azt a luxust, hogy dajkát fogadjon a kis unokájához. Egy Erdélyi Teréz nevű asszonnyal kötött megállapodást: odaadja neki a faskamaráját lakásnak, cserébe vállalja el a Finiasz csecsemő szoptatását. A megállapodás létrejött és ahogy ilyenkor történni szokott, úgy történt most is, a kis Finiasz-unoka pirospozsgásra hizott Erdélyi Teréz gyermeke pedig halálos beteggé csenevészedett.

Teréz megtette kötelességét — Teréz kidobták

Ami a történetben a legfelháborítóbb és aminek büntetésére szigorú törvényt kellene hozni, az most következik. Eltelt egy esztendő, Erdélyi Terézre nem volt több szükség, Finiasz bácsi úgy gondolta, Teréz megtette a kötelességét, Teréz elmehet. És megindította a kilakoltatási eljárást Erdélyi Teréz ellen, az unokáját a saját gyermekének az egészsége árán kővére hizlalja a rongyos faskamráért, Erdélyi Teréz sirt, könyörgött — semmi sem használt, a szerencsétlen asszony

ekkor a rendőrségre ment védelemért, ott azt mondták neki, neki, ne menjen ki addig, amíg a bíróság nem rendeli el a kilakoltatását.

A kegyetlenség beteljesedik.

Amikor Finiaszék látták, hogy a faskamrából nem lehet egy-kettőre kipusztítani a Teréz és gyermekeit, olyan eszközökhöz folyamodtak, amelyek kegyetlenségben minden emberi képzetet felülmúlnak. A szegény munkásasszony napközben munkába járt és a beteg kis csecsemőjét a négy éves kis fiára bízta a faskamrában. Az elmúlt hónapban, amikor hidegek jártak, több ízben megtörtént, Finiaszék a két gyerekre rányitották a faskamraajtót és ezt egy madzaggal odakötötték a faskamra oldalához, a kis gyermekek nem tudtak védekezni a hideg ellen. A négy éves kis fiú ilyenkor a szomszédok

hoz futott segítségét akik megmentették a gyermekeket. Más alkalommal a faskamrából kivitték a kis tüzhelzet és ezt is a szomszédok állították vissza.

Es Finiaszék felperesek...

Ezt a borzalmas történetet egy járásbírósi aktának a nyomán írjuk meg. A járásbírósi aktában Erdélyi Teréz, mint alperes szerepel, a jogokat kezelő felperes Finiasz Izrael, aki Erdélyi Teréznek a kilakoltatását kéri.

Erdélyi Teréz ügyvédje, aki könyörületből vállalta a szerencsétlen asszony ügyét, elmondja a védekezést úgy, ahogy megtörtént. A bíróság legjobban eseten úgy fog ítélni, hogy Finiasz Izrael elutasítja a keresetével. Arra azonban nincsen törvényszakas, hogy Finiasz Izrael embertelen kegyetlenségért megbüntessék: ezért állítottuk őt a nyilvánosság eskütszéke elé.

A csehszlovák elnök magyar levélben méltatta Jókai jelentőségét

Hogyan tisztelik Csehszlovákiában a kisebbségek kulturáját?

(Saját tudósítónktól.) Komáromban bensőséges szeretettel és fénnnyel ünnepelték meg Jókai Mór születésének százéves évfordulóját. Este az egész város ki volt világítva. A város házában óriási fénycsillag alatt Jókai nevének kezdőbetűi ragyogtak. Szombatos este a színházban díszelőadás volt, mely alkalommal az Aranyember került színpadra. Az ország Jókai-emléknapot vasárnap tartották meg Komáromban, amelyen a tót vidék valamennyi kulturális egyesülete részt vett. Az ünnepségen képviselteti magát a Magyar Tudományos Akadémia, a Kisfaludy-Társaság, a

Petőfi-Társaság, a Nemzeti Múzeum, a debreceni egyetem, a Csokonai Kör, Massaryk köztársasági elnök lendületes magyar nyelvű levélben, melyben Jókai nagy irodalmi értékéről szól, mentette ki elmaradását. A csehszlovák kormányt az ünnepségen Kállay szlovenszói miniszter fogja képviselni. Az ünnepség első része délelőtt volt a református templomban, délután pedig a Jókai szülőházán alkalmazott emléktáblát leplezik le. Este nagy Jókai bál lesz, amelyen a férfiak díszmagyarban, a hölgyek pedig régi magyar viseletben jelennek meg.

A szigeti felségssértési pör érdekes fejleményei

Rotschildra nohezen találtak paragrafust — az sem volt jó

(Máramaroszigetről) jelenti tudósítónk. Rothschild Salamon ismeretes felségssértési pörében váratlan és érdekes fordulat történt. Tudvalevő, hogy a cluji hadbírói bíróság felségssértés büntette miatt eljárást indított Rothschild volt sighthi perceptor ellen, aki hivatala átvételekor állítólag letépte u falról a királyi családot ábrázoló levelezőlapokat. A vizsgálat folyamán a denunciació alapján nyugvó vád nagyrészt összeomlott és a hadbírói bíróság Ratschildot időközben szabadlábra helyezte, sőt a pénzügyminiszter vissza is helyezte állásába. Az eljárás ter-

mészetesen tovább folyt ellene és az ügy végre odáig ért, hogy a cluji hadbírói bíróság főtárgyalásra tűzhette ki.

A napokban folyt le Clujon a főtárgyalás, amely érdekes negatívummal végződött. A katonai ügyész ugyanis, a védelem nagy meglepetésére nyomtatvány útján elkövetett felségssértés címen emelt vádat Rothschild ellen.

Arra a bűnre ugyanis, hogy Rothschild a levelezőlapokat a földre dobálta, nem talált megfellebbezhető minősítést.

Dr. Dunca Jenő cluji ügyvéd, Rothschild védője azonnal

rácsapott a vád minősítésére és azon az alapon, hogy a nyomtatvány útján elkövetett felségssértés bűnyének letárgyalása polgári bíróság hatáskörébe tartozik, kérte a hadbírói bíróságot, mondja ki magát illetéktelennek az ügy letárgyalására és a pör egész anyagát utalják a polgári bíróság hatáskörébe.

A katonai ügyész viszont ragaszkodott ahhoz, hogy az ügy a hadbírói bíróság előtt fejeződjék be és a bíróságtól a főtárgyalás elhalasztását kérte, hogy más minősítő vádindítványt tehessen.

A bíróság hosszas tanácskozás után az ügyész indítványa mellett döntött és a főtárgyalást bizonytalan időre elhalasztotta. Egyben utasította az ügyészt, hogy újabb minősítés vádindítványt készítse elő.

Sándor Bélát szabadlábra helyezik. A nagyváradi tábla megszűntette az eljárást. Emlékeztet még a Muhy-palota szomorú szencziója, amelynek hőse, Sándor Béla vaskereskedő a szatmári ügyesség letartóztatta. Sándor Béla állítólag több tizenéves aluli leánygyermekem országot követelt el, feljelentés azonban a szülői részéről egyáltalán nem történt.

Miután azok a gyermekek, akik Sándor Béla ellen vallottak, orvosi megállapítás szerint sértetlennek találtattak, nem lehetett tudni, mennyi a gyermekek vallomásaiban az igazság és mennyi a felfűtött gyermekfantáziák meséi. A szülők nem tettek feljelentést, Sándor Bélát ennek ellenére mégis letartóztatták.

A nagyváradi ítélőtábla, — mint onnan jelentik — megváltoztatta a vádtanács határozatát és nemcsak hogy szabadlábra helyezi Sándort, hanem azt is kimondja a tábla határozata, hogy bizonyítékok hiányában az eljárás is megszüntendő ellene. A tábla határozata értelmében Sándor Bélát holnap szabadlábra helyezik.

LOVÁSZ

elsőrangú szabószék.
Fővárosi munkások.
Lengyel kabátok és
más különlegességek.

Piața Brătianu (Deák-tér) 2.

Utlevél

vízumokat szerez gyorsan és pontosan futár vasárnap szerdán és pénteken.

TEVJOVITS Satu-Mare,
Piața Brătianu, Dacia udvar.

Viktoria kávéház a legkellemesebb szórakozó hely, hol minden este Szirmai kiltán zenekara muzsikál.

3 mtr. szövet teljes hozzávalóval

Lei 825

3

”

”

”

”

”

900

Schwartz és Lebovits nagyáruháza.

Április 27-én kezdődik a Reinitz tárgyalás.

Mit mond a védelem? — Két hétig fog tartani a tárgyalás. — Száz tanút hallgatnak ki: a vádlót kihallgatása, a perbeszédnek napokig tartanak. Nzőlöss jegyet adnak ki. — Reinitz jegyzeteket készít a vádiratra.

(Satu-Mare, febr.) Néhány hét múlva elkövetkezik a régen várt nagy szenzáció: Április huszonhetedikén kezdődik a Reinitz ügy főtárgyalása a szatmári törvényszéken. Ez a már csaknem két esztendeje húzódó bűnper, amelyről azt hittük, hogy talán sohasem jut el a főtárgyalásig, íme elérkezett a sorsdöntő előőhoz.

Két hétig fog tartani a főtárgyalás.

A per hatalmas anyaga valószínűvé tette, hogy a főtárgyalás hosszú ideig fog tartani. Érdeklődünk jogász körökben, ahol azt a felvilágosítást kaptuk, hogy legalább két hétig fog tartani az ügy főtárgyalása. Magának Reinitz Jakabnak a kihallgatása előreláthatólag több napot fog igénybevenni. Ugyancsak több napra számíthatunk a véd- és védbeszéd megvartása is. A főtárgyalás gerincét a tanuki hallgatások teszik. A vád több mint hatvan tanu kihallgatását kéri, a védelem mintegy negyven tanut nevezett meg, így összesen több mint száz tanut fognak kihallgatni a monstr bűnper főtárgyalásán.

Mit mond a védelem?

A már publikált vádiratot illetőleg érdekesnek tartottuk megkérdezni a védelem képviselőit a védelem argumentumait illetőleg. Az egyik védő Dr. ifj. Borgida Lajos a következőkben nyilatkozott.

Célszerűtlen lenne a védelem argumentumait nyilvánosságra hozni, különben is, még nem fejeztük be a vádirat áttanulmányozását. Amit mondhatok, a következő: a védelem legerősebb argumentumát a vádirat szolgáltatja, amikor a következőket mondja: „meg kell állapítani, hogy arra vonatkozólag, hogy kik gyilkolták meg Grosz Hermant, semmi pozitívum nem áll rendelkezésre.” Ez a védelem legerősebb argumentuma.

— Amit a vád produkál — mondja Dr. Borgida — nem egyéb, mint véletlen körülményeknek tetsző csoporthozítása. Ezt a feltevés gúlat, hiszem a főtárgyalás folyamán le fogjuk rombolni.

A két védő munkabeosztása.

Megkérdeztük a védőügyvédet arra vonatkozólag, hogyan fogják megosztani a munkát.

— A vádirat eljött a Nisze és Reinitz Jakabné elleni vádat, de úgy tudjuk, hogy Reinitz né ellen Groszné a magánvádat fõnn fogja tartani, főleg anyagremények ellenében, ebben az esetben két védencünk lesz. A védelem főmunkája mindenestre a Reinitz Jakab ügyére esik, ezt úgy fogjuk elvégezni, hogy a tárgyalás folyamán közösen összegyűjtött anyagot megosztjuk, a védőbeszédet két részre osztjuk: anyagismertető részre és a tulajdonképeni vé-

dőbeszédre. Az egyik a száraz tények felsorolása, a másik a tulajdonképeni színekben való megvilágítás, ezt a perrendtartás szerint csak egy ügyvéd végezheti.

A főtárgyalás közönsége.

Nagyon érdekel mindenkit az, hogy kik lehetnek jelen a főtárgyaláson. A perrendtartás szerint a főtárgyalás nyilvános, azon tehát mindenki jelen lehet, a helyszíne azonban determinálja ezt a nyilvánosságot. Mint

nagyobb tárgyalásoknál általában, ennél az ügynél is, tekintettel a várható óriási érdeklődésre, jegyeket fognak kiadni a tárgyalásra, amelyet az I. számú nagy tárgyaló teremben, a régi ugynevezett nagy esküdt-széki teremben fognak megtartani. Ennek a teremnek a befogadó képessége a karzattal együtt hét-nyolcszáz emberre becsülhető. Tekintettel arra, hogy az ország minden városából, sőt külföldről is várhatunk

érdeklődőket, nem könnyű dolgot lesz jegyhez jutni.

Reinitz is készül a főtárgyalásra.

Értesülésünk szerint a vádiratot néhány nappal ezelőtt Reinitz Jakab is megkapta. Reinitz ceruzát és papírt kért a börtönőrtől és napokon keresztül jegyzeteket csinált a vádirathoz. Ebben a szorgalmas munkában egy kicsit megzavarták, elszedték a jegyzetét, de a védőügyvédje közbelépésére ismét megengedték neki, hogy készülhessen a főtárgyalásra. Elvégre elsősorban az ő ügye a Reinitz ügy, az ő börtöne meg a vádirat, az a legelőbbi joga, hogy védekezhessen. Hogy aztán ez eredményes lesz-e, az a jövő titka...

Egy levél, amely két fizetéseképtelenségről szól.

Aki hárommillió differencia bejelentése után hatvanötzer lejes bundát vásárol és semmi baja nem történik. Aki ellen kétszázszáz lejes fizetéseképtelenség miatt bűnvádi eljárás indul.

A fizetéseképtelenségi járvány annyira elharapódzott, hogy súlyos válsággal fenyegeti a kereskedelmi életünket. Tudjuk azt, hogy a tisztességes régi cégek is nagy nehézségekkel küzdenek és csak nagy erőmegfeszítések árán képesek teljesíteni a kötelezettségeiket.

Ezt az ellenálló képességet azonban egyre jobban csökkenti azok a lelkiismeretlen kereskedők, akik az fizetéseképtelenségi járványt is konjunktúrának tekintik és szemmel láthatólag szemérmellen módon használják ki a törvényadta lehetőségeket. Ha tovább is ilyen könnyen kijátszható lesz a kényszeregyezségi törvény, arra fog vezetni, hogy a törvényt megszüntessék is ennek megint csak a tisztességes szándéku adósok és hitelezők látnak kárát.

Készséggel adunk helyet az alábbi levélnek, amely rávilágít a fizetéseképtelenségi visszaélésekre és így nagyon is a köz és a tisztességes kereskedelem érdekében való.

Tisztelt Szerkesztőség!

Az elmúlt héten ismét egy fizetéseképtelenség történt a szatmári piacon, amely annak ellenére, hogy az üzlet méreteihez képest feltűnően nagyszabású, csendben húzódott meg a sajtó napihírei között.

A Kesztenbaum-féle fizetéseképtelenségre gondolok: ez a nemrégiben alakult szerény keretek között dőlő üzlet 4 és fél millió passzíval jelentett fizetéseképtelenséget, amely összeggel szemben másfél millió aktívát mutat föl. A differencia tehát három millió: olyan hatalmas összeg, amely a legszerencsétlenebb, üzletmenet mellett is alighalmozódhatik föl egy jóhiszeműleg vezetett középkereskedésben. Mindenestre a hitelezők dolga, az üzletmenetet átvizsgálni és kutatni, az esetleges hibák után annyit azonban anélkül, hogy denuncianálni akarnék, a tisztességes kereskedelem védelmében

nyilvánosságra hozok, hogy a fennnevezett kereskedő

a fizetéseképtelenség bejelentése után egy hetvenötzer lei értékű bundát bundát hozatott Nagyváradról a feleségének.

Ismételtem: az, hogy valaki mit vásárol a feleségének teljesen család intern ügy, egy négy és fél millió fizetéseképtelenség esetén azonban már érdekli egy kicsit a nyilvánosságot.

Annál is inkább nyilvánosságra kívánkozik ez az eset mert fenti fizetéseképtelenségnek egy érdekes pendentja, akadt az elmúlt héten. Az ügyész hivataltól eljárást indított Istók Károly fűszerkereskedő ellen, aki háromszázszáz lei passzíval kért fizetéseképtelenséget.

Istókot törekvő, tisztességes kereskedőnek ismerjük és anélkül hogy előre akar-nék vágni a büntügyi eljárásnak, el tudom képzelni, hogy a mai rossz konjunktúrák mellett egy cégnek százötvenkétszázszáz lejes fizetéseképtelensége mutatkozhatik. — Istóknál körülbelül ennyi a differencia és bűnvádi eljárás indult ellene, míg a hárommillió Kesztenbaum-féle differenciának semmi következménye nem történt.

Tisztelettel

Egy kereskedő.

Közreadjuk a levelet annak ellenére, hogy magán jellegű részletekre is kiterjed, de mi is úgy találjuk, hogy ebben az esetben nyilvánosságra kívánkoznak és közügyet szolgálnak az abban foglalt megállapítások.

Beregi Oszkár esete a magyar parlamentben.

Echard Tibor Beregi ellen. — A kultuszminiszter mentegetőzik.

(Budapesti tudósítónktól.) A magyar nemzetgyűlésen a népjóléti tárca tárgyalásánál szóba került Beregi Oszkár ügye, mely már napok óta foglalkoztatja a magyar közvéleményt.

Karafiát Jenő azt javasolta, hogy terjesszenek törvényjavaslatot a nemzetgyűlés elé, mely szerint az állam kezébe kerülő Károlyi javakat a szellemi és testi kultúra céljaira fordítsák.

Eckhardt Tibor a magyar áltami színházak vajadásáról beszélt. A magyar kultúra minden magyarnak érdeke, mivel az állam ezeket a színházakat egyedül fenn nem tarthatja, a kultuszminiszter terjesszen be javaslatot színházi és egyéb hasonló intézmények fentartására célzó adópótlékról. Szóvá teszi Beregi Oszkár budapesti szereplését. Mindenféle rendezvényt és izgatást elítél, de helyteleníti a keresztyániarsádom provokálását is. Kéri a kultusz-

minisztert és a belügyminisztert, hogy a közrend érdekében ne adjon módot a bolsevizmusban kompromittált egyéneknek arra, hogy újból belopják magukat a magyar művészetbe. A

A költségvetést nem fogadja el.

A Beregi-ügy hullámai a nemzetgyűlésen is tulcsaptak. Klebelsberg Károly gróf kultuszminiszter a Magyar Távirati Irodának nyilatkozott és kijelentette, hogy a Zeneakadémia termet elvi okokból tagadták meg Beregi Oszkártól. A termeket snak idején sem az érdekek, sem a szocialisták nem kapták meg, mert az iskolaterem semmiféle politikai célra át nem engedhető.

Volt HUNGÁRIA épületben több

üzlethelyiség

kiadó. Értekezni a tulajdonosnál

HIREK

A tegnapi esti fabál a siker egyében zajlott le. A siker karakterisztikája: kevésszámú de előkelő, szigorúan frakkos közönség. Azt hisszük így akarták a fások: kidomhorodott ennek a kereskedelmi és iparágak exkluzív, fölényes jellege. A pénztár szintűl telt felülfizetésekkel a fatermelők és fatermeszkedők országos inter-nátus akciójának a javára.

A „minta érték nélküli” csomagok elvamosása. A vám igazgatóság rendelete értelmében a külföldről érkező „minta érték nélküli” jelzésű küldeményeket csak akkor vámozzák el a rendes eljárás szerint postacsomagként, ha a súlyuk az 500 grammot meghaladja.

Tönkrement a leggazdagabb angol gyáros. Londonból táviratozzák: Egy angol textilgyáros, akinek 46 millió angol font vagyona van s akinek 30 szövőgyára van, a napokban fizetési zavarokba jutott és csődöt kért maga ellen. Tönkrejutását az általános gazdasági krízis s az okozta, hogy a konjunktúra megszűntével a birtokában levő részvények eredeti értékük csekély hányadára estek vissza.

Reakciós javaslat miatt merénylet. Tokióból jelentik: Ishiki dr., a titkos állami tanács elnöke ellen merényletet követtek el. Egy csoport ember megtámadta a házát és az apg politikust tetleg bántalmazta. A támadás azért történt, mert Ishiki a titkos állami tanácsban azt a javaslatot tette, hogy a választói korhatárt huszonöt évről harminc évre emeljék fel.

Nyílttér.

Tekintettel arra, hogy tudomásomra jutott, hogy egyes egyének azon cimen, hogy társaim előleget vesznek fel vizumoztatásra és különböző megbízásokra. Bátorodom a közönség b. tudomására hozni, hogy e célem önálló és semmi társam nincs.

Tisztelettel
Lebovits ker. úgy.
Bathányi-utca 1.
Telefon 228.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Hétfő: C. bérlet, csak felnőtteknek, „Ki babája vagyok én” újdonságbemutató.

Kedd: A. bérlet, csak felnőtteknek, „Ki babája vagyok én”.

Szerda: B. bérlet, csak felnőtteknek, „Ki babája vagyok én”.

Csütörtök: Nótás kapitány, C. bérlet, rendes helyárak.

Péntek: A. bérlet, Fügefalevél, operette bemutató, csak felnőtteknek.

Szombat d. u.: Ifjúsági előad.

Szombat este: B. bérlet, Fügefalevél.

Vasárnap este: Bérletszünet, Fügefalevél.

Gőzfürdői hírek. A Római kerti gőz és kádfürdőben férfiak részére: Hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, vasárnap délelőttiönként, szombaton egész nap, péntek d. u. mérsékelt ár. Nőeknek: Hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, vasárnap délutánonként, pénteken délelőtti, csütörtök d. u. mérsékelt árak. Kádfürdő minden nap, a legnagyobb rend és tisztaság.

Kitanult kereskedő rak-tárnoki vagy felügyelői állást keres bármely szakmába. Cím a kiadóban.

Rosenfeld

Miksa

textilnagyáruházában
a színház mellett

Békebeli minőségű angol és cseh szövetek. Prágai és bécsi szőnyegek, hencseria-karok és butorszövetek, fehérnemű és ágynemű vásznak, damasztok a vám és valutadrágulás dacára még régi olcsó áron kaphatók.

Szövetet, szőnyeget és
vásznat

Legjobbat, legolcsóbban nálunk vehet.

Alapítva 1887. Telefon: 157

Tartós cipőket Egri készít. Satu-Mare, Várdomb-u. 9.

Mozigép saját villany fejjel szótól eladó. Bul. Unire (Honvéd-utca) 4. szám.

Üzlet átépítés folytán a raktáron levő Gyermekek játékokat és

Díszműárakat minden elfogadható áron kiadjuk.

Fekete Vasútyarban P. Bratianu 8. Telefon 72.

Csak az tudja meg, hogy

utlevelek

vizumozását s mindennemű közvetítést a leggyorsabban s legbiztosabban eszközöl

Lebovits

Bathányi-u. 1. Telefon 228.

Ne üljön fel

hangzatos hirdetéseknek

Győződjék meg,

hogy a legjobban csak

Vajda-féle

cipőüzletben vásárolhat

mélyen leszállított árban az idény előre haladás miatt. Itt kezdődik a 27. Püspöki áruház volt „BATA” bizományos vásdász-cipők, hó- és sár-cipőkben nagy választék.

Harisnyák

és zoknikban

legnagyobb választék

ICZKOVITS

TESTVÉREKNEL

Piața Bratianu (Deák-tér)

Utlevél Vizumokat

szorosan gyorssan, pontosan és legolcsóbb áron.

Futár minden nap!

Berger és Katz

utlevél vizumoztatási iroda Str. Maria (Károlyi-kör) 2.

! Elegáns !

uri fehérnemű

Iczkovits

Testvérek

P. Bratianu (Deák-tér)

Kozmetikai intézetem

felszereltem a legmodernebb „RADOLUX” gépekkel. Mindenféle kezeléseket eszközölök, u. m. arcmassázs, ráncok kiimittása, orr-, késvörösség, miteszer, pattanás, hajlávóltás s minden más szépség-hibák eltávolítása, hajhullás, korpá eltávolítás, hajfestés minden színben. Legújabb hajreceptek ondulása és fesülése, manicur. Tiszteivel és művészenőmél előnyös bérletek.

ROTHSCHILD BELLA

kozmetikai intézete,

Piața Bratianu 6., a félmeletlen.

Butorszövet, mo-kett és matraz grádlik

legolcsóbban beszerezhető

Spitzer Israel és Tsa

cégnél városi bépalota.

Sámuel
Ignátz

posztó-
áruházába

beérkeztek:

Burberry

valamint

Pendle & Rivel

világhírű
londoni cégek

ujdonságai

Férfi

öltöny,
átmeneti kabát,
női kabát és
costume

szövetekben

Coverroot
Berberin
esodaszínekben
beérkez-
tek